

Persbericht Rekenkamer Oost-Nederland

- Embargo tot woensdag 11 november 10.00 uur –

Rekenkamer Oost-Nederland publiceert onderzoek naar rol provincie bij draagvlak voor hernieuwbare energie

Deventer, 6 november 2020

Provincies Gelderland en Overijssel spannen zich binnen de mogelijkheden die zij hebben in om draagvlak voor hernieuwbare energie te bevorderen. Wat hun (on)mogelijkheden daarbij zijn moet explicieter worden aangegeven, om te hoge verwachtingen en teleurstelling te voorkomen. De rol van provincies bij het bevorderen van draagvlak voor *concrete projecten* voor hernieuwbare energie is namelijk niet zo groot en het ontbreken van draagvlak kan juridisch gezien geen doorslaggevend argument zijn in de besluitvorming. *Inspanningen* voor draagvlak kunnen in de toekomst wél worden meegewogen in de besluitvorming over projecten voor hernieuwbare energie. Daarvoor is het nodig dat overheden aangeven wat zij aan inspanningen voor draagvlak verwachten van initiatiefnemers. Dit zijn conclusies en aanbevelingen uit het rapport ‘Inspannen voor draagvlak’ dat de Rekenkamer Oost-Nederland op 11 november 2020 publiceert.

Om de overstap van fossiele bronnen naar hernieuwbare energie te maken, zijn initiatieven voor onder meer zonne-energie en windenergie nodig. Draagvlak voor dergelijke plannen vinden beide provincies belangrijk. In dit onderzoek heeft de Rekenkamer in beeld gebracht welke mogelijkheden de provincies hebben om draagvlak te bevorderen en in hoeverre zij daar in de praktijk werk van maakt.

De provincies geven in hun Omgevingsvisies en -verordening ruimtelijke kaders mee voor hernieuwbare energie. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat zij gebieden aanwijzen die zij uitsluiten voor windenergie, maar ook gebieden aanmerken als geschikt voor windenergie. Voordat zij besloten over de kaders, vroegen beide provincies de mening van gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners en wogen deze mee. Beide provincies hebben daarnaast een stimuleringsprogramma voor hernieuwbare energie waarbinnen zij aandacht besteden aan het ondersteunen van lokale initiatieven voor hernieuwbare energie. De Rekenkamer concludeert dat provincies zich binnen hun mogelijkheden hebben ingespannen voor draagvlak.

Bij concrete hernieuwbare energieprojecten hebben provincies beperkte juridische mogelijkheden om draagvlak te bevorderen. In de meeste gevallen zijn namelijk gemeenten aan zet bij besluitvorming over concrete initiatieven voor hernieuwbare energie. Alleen wanneer een gemeente weigert mee te werken aan een plan voor windmolens in een daarvoor in de Omgevingsvisie geschikt geacht gebied, is de provincie aan zet om met een zogenoemd inpassingsplan de molens mogelijk te maken. In die situatie kan zij **niet** weigeren vanwege een gebrek aan draagvlak. Alleen ruimtelijke argumenten zijn relevant in de besluitvorming. Andere argumenten zoals het ontbreken van draagvlak gelden niet. De Rekenkamer beveelt aan duidelijker te zijn over de mogelijkheden die provincies hebben om

draagvlak te bevorderen en mee te wegen in de besluitvorming bij concrete projecten. Dit om zo (te) hoge verwachtingen en daarmee samenhangende teleurstelling te voorkomen.

Met de Omgevingswet en daarop vooruitlopende jurisprudentie (rechterlijke uitspraak) ontstaat er enige ruimte om *inspanningen* voor draagvlak bepalend te laten zijn bij het beoordelen van plannen voor hernieuwbare energie. Om die ruimte te kunnen benutten moeten overheden in hun beleid aangeven wat zij aan inspanningen verwachten van initiatiefnemers voor hernieuwbare energieprojecten. De Rekenkamer heeft daarom als aanbeveling opgenomen dat provincies dit bespreken met gemeentelijke partners waarmee zij samenwerken aan Regionale Energiestrategieën.

Over de Rekenkamer Oost-Nederland

De Rekenkamer Oost-Nederland is de rekenkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel. Wij doen onafhankelijk onderzoek naar de uitvoering van het provinciaal beleid. De onderzoeksrapporten zijn openbaar en worden behandeld in de vergaderingen van Provinciale Staten. Provinciale Staten besluiten vervolgens wat er met de conclusies en aanbevelingen gedaan wordt.

Op deze wijze draagt de Rekenkamer Oost-Nederland bij aan de kwaliteit van het provinciaal bestuur en aan het vergroten van de publieke verantwoording.

Voor vragen over dit persbericht kunt u contact opnemen met de voorzitter van de Rekenkamer Oost-Nederland, de heer Mekeel: 06-11794392 of met mevrouw Mathijssen, secretaris-directeur van de Rekenkamer via 0570-665800. Het onderzoeksrapport is te downloaden van onze website www.rekenkameroost.nl. Daar treft u ook meer informatie aan over de organisatie en de werkwijze van de Rekenkamer Oost-Nederland.